

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

75. ÅRGANG

---

24. AUGUST 1963

A V I N N H O L D E T :

HJELPE MED FORSTAND (LEDER) - KONGO MED EGNE
ØYNE - TIL NYTT OPPDRAG - ØKUMENISK KONTAKT
- BLIKK PÅ TIDEN - FILM - PLATENYTT - UTLANDET

NR
16

NESTE NUMMER UTKOMMER 7. SEPTEMBER 1963

AV KIRKENS LIV

Uken 25.-31. august

12. SØNDAG EFTER PINSE.

Epistel: 2. Kor. 3, 4—9.

Evangelium: Luk. 10, 23—37.

Denne søndagen er det som så ofte epistelteksten som er vanskeligst å forstå. For å skjønne den, må en ta sitt Nytestamente og lese hele kapittel 3 i sammenheng. Men dertil bygger Paulus på to tekster i det Gamle Testamente. Det er kap. 31 hos profeten Jeremias, særlig v. 31—34 (som en finner sitert i Hebreerbrevet 8, 8—12), og så beretningen om Mose nedstigning fra Sinai (2. Mos. 34, 29—35). Da forstår vi denne motsetningen som Paulus stiller opp, mellom den Gamle Pakt, Loven, som var risset i sten, og som, alene, er ute av stand til å frelse noen; det er *bokstaven*, som fører til død (jfr. Rom. 7,6 og 12). Men apostlene er tjenere for den nye pakt, for Kristi frelsergjerning, den som alene gir liv: «Sto det glans om forkynnelsen av vår skyld, hvor meget mer strålende er så ikke den tjeneste som forkynner vår frikjennelse!»

Evangeliet er beretningen om den barmhjertige samaritan. Det minner om at Guds nåde — og derfor også den kristne barmhjertighet — kjenner ingen grenser. La oss i messen be for alle dem som forfølges for sin rases skyld. MANDAG har ingen egen helgenfest, og søndagens messe feires.

TIRSDAG: *Josef Calasanz* (bekjenner). José de Calasanz var en spansk prest som kom til Roma på slutten av 1500-tallet. Gateungdommen ble hans store kjærlighet, og han viet sitt liv til arbeidet for gratis folkeskoler. Til dette formålet grunnla han en kongregasjon (som ennå eksisterer, Piaristene). Han møtte mye motgang, og ble tilogmed trukket for inkvisisjonsdomstolen, men bar det alt sammen med tålmod. Han døde i 1648.

ONSDAG: *Augustin*, biskop av Hippo i Tunis, Vestens største kirkelærer (død 430).

TORS DAG: *Johannes Døperens halshugging*. Beretningen om den finnes i Mark. 6.

FREDAG: *Rosa av Lima*, nonne i Dominikanerordenen, Amerikas første helgen (død 1617).

LØRDAG: *Raymund Nonnatus*, katalaner, som under sitt arbeid med å frikjøpe slaver hos araberne ga seg selv i pant. Død 1240.

Uken 1.-7. september

13. SØNDAG EFTER PINSE.

Epistel: Gal. 3, 16—22.

Evangelium: Luk. 17, 11—19.

Både epistel og evangelium har temaer som minner om foregående søndag. Igjen er det en samaritan, den utstøtte, folkefienden, som er helten i evangeliet. Og epistelen behandler også denne gang forholdet mellom Loven og nåden. Også her gjør man klokt i å lese kapitlet omkring dette utsnittet; selv da kan det være vanskelig å følge Paulus, som her benytter seg av et typisk rabbiner-resonnement. Det han vil si er at Moseloven bare er et mellomspill, «Løftet» til Abraham kom først, det løftet som sier: «Gjennom deg skal alle folkeslag velsignes». Jødene har ikke enerett på Guds frelse, den skal bli alle mennesker til del, gjennom Kristus, gjennom troen på ham. Og slik blir det også sammenheng mellom epistelen og dagens evangelium.

Søndagens messe feires også ONSDAG og FREDAG.

MANDAG: *Stefan I*, konge av Ungarn (bekjenner). Stefan kristnet Ungarn få år før Olav den hellige falt på Stiklestad; han er blitt Ungarns vernehelgen.

TIRSDAG: *Pius X.* — Pius X, som ble kanonisert for få år siden, er kjent både for sin personlige fromhet og for sin innsats for Kirkens fornyelse. Han innførte de første av de moderne liturgiske reformer. Han døde ved verdenskrigens utbrudd.

TORS DAG: *Lorenzo Giustiniani*, var patriark av Venezia. Død 1455.

LØRDAG: *Marias lørdagsmesse*.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy
	messe	messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 m.eng. pr.	11.00
<i>St. Hallvards kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 15, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
<i>Grefsen kapell</i> , Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	10.30
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgaten 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
STABEKK: <i>Maria Kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallvards kapell</i> , tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	—	10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 221	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell</i> , Ila, tlf. 21 670	6.30	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , tlf. 7558	—	11.00
<i>Mariabeimen</i> , Nørve, tlf. 7184	8.30	—
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Elisabeth Inst.</i>	8.00	—
<i>St. Mikael's kirke</i> , Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

HJELPE MED FORSTAND

Om ett av de utviklingslandene som behjertede nordmenn har forsøkt å hjelpe etter siste krig, verserer der en historie. Et stort parti norsk klippfisk ble eksportert som gave til en befolkning som godt kunne trenge et tilskudd av proteiner i hverdagskosten. Dessverre fulgte der ingen klippfisk-vant nordmann med partiet, heller ingen bruksanvisning. Enden på en lang historie ble at de innfødte brukte de ubegripelige, stramt lukkende stakkene som — lysfakler.

I all sin beske humor hører historien til de mer godartede av dem som fortelles om utviklingshjelpens mange snublestener. Verre er det med en flunkende ny gaveambulanse som en uke etter ankomsten ligger fyllekjørt og ramponert i grøfta. Aller verst er det med det stadige utvilsomme «svinn» i land, der hensynsløs korrupsjon med betrodde midler eksisterer som en selvfølge helt fra Arilds tid, og hvor enhver hjelp må overvinne mange hindre, dersom den skal nå dem det egentlig gjelder.

At dette er lekkerbiskener for folk som av ulike, og ikke alltid så renhjertede grunner ser med uvilje på utviklingshjelpen sier seg selv. Det er bare så altfor lett å peke ut svikten: «Der kan dere se! Verden er ondere enn den godhjertede Ola Nordmann noen sinne vil fatte — umåtelig naiv som han er. Nei — la oss bygge ut alt det som ennå mangler her hjemme. Eller helst få et nedslag i skattebyrdene!»

Tankegangen røber vel oftest ikke så mye hjerteløshet som den røber sviktende forestillingsevne — blant annet om gapet mellom våre egen og utviklingslandenes levestandard, om disse landenes overmenneskelige problemer og ofte undermenneskelige levevilkår, om vår faktiske solidaritet, i lykke og ulykke, med disse fjerne og nå så nære landene i fremtiden.

Der var en tid da norske politikere roste seg av at «vår utenrikspolitikk er den, å ikke ha noen utenrikspolitikk». Det er lenge siden. Idag er ikke bare norske politikere, men den norske almenheten levende engasjert i internasjonale forhold. Som all politikk er også vår et uttrykk for egen-interesser og solidaritet med nasjoner som vi har viktige felles interesser med. Men innenfor

denne rammen, noen ganger endog på tvers av den, tegner der seg samtidig et *etisk mønster* i vår opptreden internasjonalt, et mønster som på en rekke områder faller sammen med inspirasjonen i den katolske kirkes bedømmelse av verdenssituasjonen — sist og klart uttrykt i Johannes XXIII's fredsplan «Pacem in terris». Her er den gode vilje til å hjelpe utviklingslandene, politisk, materielt og moralsk, en av de viktigste målsetningene.

Den gode vilje — noen ganger bare den.

Norsk folkemening er kjent for stadig å overforenkle problemer som vi ikke har egen erfaring i — rase- og kolonispørsmål får farlig hurtige løsninger i Oslo. Det kan også forføre oss til både billig moralsk fariseisme og altfor optimistisk overvurdering av hva de små nasjoner overhodet kan oppnå. Men bak grunnprinsippene i norsk politisk humanisme på det internasjonale plan, senest uttrykt i reaksjonen på sør-afrikansk *apartheid*, portugisernes kolonialisme og USA's raseproblemer, ligger der ikke desto mindre et sunt og rettskaffent sinnelag.

Fra et kristent synspunkt er dette en årsak til glede, som et utslag av ofte ubevisst kristent tankegods midt i avkristningens tid. For det er sannelig ikke verdenspolitikken de siste hundre årene som skulle lære noe menneske medmenneskelighet.

Til gjengjeld er der to plan hvor denne innstillingen risikerer å svikte. For det første synes det fremdeles vanskelig å få rodd all denne hunger og tørst etter rettferdighet på medmenneskers vegne ut av parti-tenknings bakevje. Urett, tvang og utbytning er sannelig intet vestlig monopol, og det venstre øyet synes av gammel vane å være hardt igjenknepet hos mange av dem som protesterer og demonstrerer: Østblokken lar de stort sett i fred.

Og for det annet oppdager en visst bare motvillig og langsomt i noen av politikens «toneangivende» kretser den uforbikommelige sannhet, at hva der finnes i utviklingslandene av ekspertise, erfaring, mulighet for å yde

(Forts. n. side)

Han må hjelpes — men det er vanskeligere enn vi ofte tror.

KONGO MED

Samtale med e

Kongo — i mylderet av nye, afrikanske stater står navnet for en bitter erfaring og en lekse i realisme, ikke minst for europeere som i likhet med oss norske har så mange fler og lettvinte løsninger for de tidligere koloniland, som vi ikke selv har hatt kolonier og den viten som dermed følger. Avviklingen av kolonistynet i Kongo kom for brått, både på den innfødte befolkningen og på belgierne, hvis «timing» sviktet: Da uavhengigheten politisk og internasjonalt var blitt en tvingende nødvendighet, viste det seg at ennå 20 år ville ha vært nødvendig for realistisk å forberede en fredelig overgang. De 20 årene hadde ingen av partene tid og tålmod for, og den nye Kongo-staten ble født i blod og kaos — en voldstilstand som bare langsomt er bragt under kontroll, og som fremdeles truer landet.

Dette er en samtale med en FN-soldat, nylig hjemkommet fra Kongo. Per Halvorsen er født i 1939, og av gemytt en altfor fredelig og trøndersk rolig kar til slik å være født rett inn i krigen og dens følger. Etter forberedende prøver ved Universitetet i Oslo, dro han i 1959 til USA og studerte engelsk litteratur ved universitetet i Yale, det ene av Statenes to—tre akademiske «topp-miljøer» (de to andre er vel Harvard og Princeton). Under det to-årige oppholdet der, kom han i kontakt med den katolske kirke, som holder student-prest og kirke for de 1200 katolske studentene ved Yale, og ble opptatt i Kirken.

I januar i år meldte Per Halvorsen seg som frivillig til tjeneste i den norske kontingenten av de internasjonale politistyrker som FN fremdeles opprettholder i Kongo, for å sikre ordenen og en fredelig utvikling. Han tjenestegjorde i en transportkontroll, med kvarter i hovedstaden, Leopoldville.

Om en måned er han forsvunnet igjen — da trer han inn i dominikanernes novisiat i Lille i Nord-Frankrike.

realistisk hjelp, det er for størsteparten knyttet til den kristne misjon. For mange av våre yrkes-humanister er dét en ubehagelig sannhet. Men det er en sannhet. Etter hvert siver den vel inn, eftersom fakta om vår hjelp i disse fjerne landene blir kjente, og mange får se for seg selv — som den norske FN-soldaten vi intervjuer i dette nummer av «St. Olav». Hans overbevisning er i virkeligheten et nytt og fordomsfritt slektledds: Den kristne misjons håndgripelige innsats er simpelthen uunnværlig. Visst skal vi hjelpe. Men med forstand.

HRM.

Han er ganske brunstekt av den afrikanske sol, men om ikke annet, så må en høy-gul heilnorsk lugg ha skilt ham klart ut som importvare i Kasavubus hovedstad, som forøvrig er et summende hvepsebol av internasjonal virksomhet og administrasjon. Vi sitter jo unektelig her hjemme med et visst inntrykk av at den helt riktige informasjon om FN i Kongo får vi ikke gjennom pressen — der er tydeligvis ømme politiske liktørner som først Hammarskjöld og nå U Thant, de utsatte generalsekretærene, må vokte seg for å trække på. Av og til sier en hjemvendt norsk offiser eller misjonær et Pauli ord, og nylig bragte verdenspressen noen brydde notiser om at den øst-afrikanske havnebyen Mombasa en tid var blitt utskibningssted for isskap og TV-apparater og andre arter «krigsbytte» som en av FN-kontingentene i Kongo ville lure med seg hjem fra det allerede hardt prøvede landet. Kontingenten ble ikke uttrykkelig nevnt ved navn, men mottager-havnen var Calcutta, og forøvrig ble saken nærmest dysset ned — FN hadde problemer nok...

EN TILLITSSAK

— Er det slik at vi får skjeve opplysninger, og at en opplever en helt annen virkelighet på stedet, Per Halvorsen?

Kongo er ikke bare jungel og landsbyer — Leopoldville er en moderne storstad.

EGNE ØYNE

Norsk FN-soldat

Han er ingen brannfaklens mann, og velger nøye ord og nyanser når han svarer:

— Jeg tror ikke en kan si det. Men virkeligheten er så sammensatt at en skjønner hvor spredt og tilfeldige ens inntrykk er, når en kommer dit ned. Ta for eksempel hjelpeinnsatsen overfor Kongo — det er ikke tvil om at mye av hjelpen simpelthen ikke når frem — den stanser opp i byråkrati, sommel eller går direkte i uvedkommendes lommer. Når en vet om levevilkårene innover i landet, tenker en sitt, over økonomisk hjelp som går til «fasade» og flotte limousiner i hovedstaden. Altfor mye kommer aldri lenger enn til mottagerhavnen og regjeringsnivået.

— Men hjelpen trenges jo — hvordan sikre seg at den når dem det gjelder?

— Jeg tror svært mange av oss som har opplevd forholdene dernede er blitt stående ved misjonen. Det er rart — i Afrika oppdager en det meningsløse i pratet om de «strømpestrikkende damene» — både protestantiske og katolske misjoner gjør en fabelaktig innsats. Folk som kjenner forholdene, og som vil være trygg på at hjelpen blir effektiv, velger med god grunn misjonærene som adressater. De vet hvor skoen trykker, og de er ikke så tyngt av byråkrati og administrasjon som de store instansene — FN og Røde Kors.

FRA KOLONI TIL STAT

— Hva inntrykk gir det kongolesiske samfunnet idag?

— Før jeg svarer på det, må jeg understreke at mine egne inntrykk bygger på Leopoldville, som jo er en europeisert storstad, og på distriktet omkring. Sett derfra, virker Kongo som et koloni-eksperiment med adskillige imponerende sider, men som kjent kom bruddet som en katastrofe på en befolkning som hverken følte seg som en nasjon eller var i stand til å overta regjeringsansvaret for et stort, komplisert samfunn. Kongo har tydeligvis vært bygget opp med forretningsutbyttet for øyet, det er først sent at en ut over boliger, veier og skoler for den hvite befolkningen begynte å sanere bolig- og levevilkårene for de sorte. I Leopoldville begynte de såvidt å rive slummen og reise bra hus, da uavhengigheten brøt løs. Og med den: Kaos.

— Og nå?

— Nå må en spørre seg når vendepunktet kommer: Kongo er idag et land i forfall, de nye myndighetene makter ikke å opprettholde alt det belgierne skapte. Men de må jo rette opp situasjonen ved en eller annen grense, for fortsatt å kunne leve et sivilisert liv. Endel hvite dro sin vei under anarkiet, noen ble, noen er vendt tilbake. Men foreløpig synes det å være stemning blant de hvite, hvorav mange jo er helt uunnværlige eksperter og fagfolk, for at de trekker seg når FN-troppene en dag trekkes ut. De føler seg ikke sikre. Imens samler alle som ønsker kongoleserne en bedre fremtid seg om å gi dem *utdannelse* — på alle plan.

SKOLER OG KULTUR

— Ja, si litt om skolene dernede, de må vel antas å være avgjørende for dette samfunnets levedyktighet?

De som kjenner dagens Kongo vet hva landet egentlig skylder den kristne misjon, og vet at her er hjelpen effektiv.

— Kongo er ikke noen «stat» — det er de hvite som har trukket grensene. Den innfødte befolkningen tenker spontant i familier og stammer, og ett av de store problemene er nettopp å få dem til å se den større enhet og solidaritet. Men familiefølelsen er det instinktive — så lenge belgierne regjerte, regulerte de strengt innflytningen til byene, som ofte risikerte å bli et skritt fra landsbyene til slummen, fra natur-husholdning til byproletariat. Nå synes byene å vokse vilt. Leopoldville, for eksempel, fra 300 000 til en million på tre år.

Skolene er helt overveiende misjonsskoler, av katolsk eller protestantisk ledelse. Belgierne hadde sørget for god elementær-utdannelse av den *mannlige* befolkning, mens kvinnenens adgang til kunnskap og status ennå gjenstår: Ved landets ledende universitet er der visstnok en eneste kvinne — åtte—ni studerer ved europeiske universiteter. Og som det ofte har vært sagt: I det Kongo belgierne bygget opp, sviktet utdannelsen av innfødte toppkadrer helt og holdent. Ennå idag er der såvidt jeg vet bare en eneste kongolesisk lege, én innfødt professor ved det ledende universitetet. Bortsett fra presteutdannelsen ble de sorte ikke akademisk utdannet.

— Gjør den katolske kirke en god innsats i utdannelsessektoren?

— Ja — såvidt jeg forstår gjør den Kongo fremragende og uegennyttige tjenester her. Ikke bare gjennom prestenes og søstrenes arbeide rundt om i misjonsskolene, men ved virkelig å ta effektivt opp den lenge forsømte akademiske sektor. Her må en særlig nevne det katolske universitet Lovanium, utbygget i 1956, et oppmuntrende

Til nytt oppdrag

Vi traff forleden en mann vi ikke hadde sett på lenge. Det var fransiskanerpater Otto Hanssen, egentlig katolsk sogneprest i Kristiansand. Men ikke har sørlendingene heller sett stort til ham de siste par årene, og nå var han igjen på reisefot, denne gang til Sverige, der han skal være med til å grunnlegge en ny katolsk menighet, i Linköping.

— Det var svært så god råd vi har fått på norske katolske prester da, pater — at man sender Dem utenlands for år og dag?

— Ja, det er sant nok at jeg er den eneste norske fransiskaner — ennå. Men nå er det slik at mine ordensbrødre skal ta opp en virksomhet i Sverige, og da er det ikke mer enn rimelig at de får hjelp i et år eller to av en mann som iallfall skjønner sproget!

— Det var altså ingen menighet i Linköping før? Er det mange katolikker der?

— Linköping er en ganske stor by, 60 000 innbyggere eller så, og med en 100 à 150 katolikker. Den har hittil hørt inn under Norrköping menighet. Men det er sikkert på tide at det blir ordnet med en egen menighet der, og vår ordensprovins har altså sagt seg villig til å ta på seg oppgaven. Foreløbig får jeg en mann med meg, mens et par andre skal følge senere. Det blir første gang siden

middelalderen at fransiskanerne kommer til Sverige igjen. Den gang hadde jo ordenen en hel rekke klostre i landet.

— Så forlater De altså Kristiansand?

— Ja, jeg må ta avskjed som sogneprest der. Ikke uten sorg. Det gjør det litt lettere at jeg alt har vært borte fra byen de siste par årene. Og så er det en morsom og spennende oppgave jeg går til.

— Det er sant, De har vært lenge borte. De har vært i Nederland hele denne tiden?

— Ja, siden november 1961. da jeg ble sendt ned for å prøve å samle noen penger til vårt nyanlegg på Enerhaugen i Oslo. Det har forsåvidt vært ganske slitsomt, men iallfall mine overordnede er fornøyd med resultatet. Innsamlingen foregår på den måten at en ferdes rundt fra menighet til menighet og preker og tar opp kollekt under messen. Ikke alle sogneprester slipper en til: De har selv så mange uløste oppgaver de trenger penger til. Men like før jeg vendte nesen hjem for godt, fikk jeg en hyggelig overraskelse. Det er jo nå skikk der nede at de troende i fastetiden oppfordres til å gi en pengegave som virkelig svir i pungen. Det som kommer inn skal da benyttes til hjelp utenfor landets egne grenser, og vi våget oss på med en søknad. Resultatet ble et bidrag på 100 000 kroner til den nye St. Hallvards kirke i Oslo.

— Som ennå ikke er påbegynt?

— Nei. Vi venter og venter på byggeløype.

Et siste spørsmål: Hva slags inntrykk fikk De av kirkelivet i Nederland?

— Veldig levende. En sterk iver etter fornyelse på alle hold: Teologisk, liturgisk... I et av våre klostre overvar jeg en messe der hele den første delen ble feiret på hollandsk: En salme til inngang, Kyrie med innskutte påkallelser, Gloria, kirkebønn, epistel og evangelium — ingenting på latin, ikke engang med latinsk «dublering». Alt dette med tillatelse av biskopen. Et lite karakteristisk trekk: Gradualesalmen skal jo likesom være en meditasjonspause mellom epistel og evangelium. Her var den erstattet av en cellosolo. Det var også morsomt å legge merke til det ungdommelige publikum — «barskinger» med skjegg og det hele. Dette var deres messe!

— Vel, gakk hen og gjør likeså i Linköping, pater. Eller iallfall: Lykke til — og velkommen tilbake, om et år eller to, etter gjort gjerning!

inntrykk av ekspansjon og kvalitet, midt i en verden preget av forfall. Offisielt har det statsstøtte, men et foretagende av det omfang må bæres av flere; foruten av den katolske kirke også av gaver fra Ford- og Rockefeller-institusjonene. Studentene får såvel stipendier som underhold, og nyter godt av et dyktig og helt internasjonalt professor-team. Flertallet av professorene og studentene er katolikker, men universitetet er i enhver forstand «åpent». For tiden har det noe slikt som 800 kongolesiske, 200 andre afrikanske og et mindre antall hvite studenter, og en oppmuntret av en atmosfære av ansvar og innsatsvilje, med fremtiden for øye. Dette har Kirken ære av.

KIRKEN I KONGO

— Fikk De inntrykk av kristendommens stilling og muligheter dernede? Av Kongos vel 13 millioner innbyggere er mellom 4 og 5 millioner katolikker, ca. 2,5 millioner protestanter. Islam står, i motsetning til andre afrikanske land, nokså svakt: Vel 100 000. Virker kristendommen truet, eller definitivt innplantet?

— Det er vel ingen tvil om dens fortsatte liv og inn-

flytelse i Kongo. Avviklingen av kolonistyre klargjorde noe meget viktig: Nemlig at Kirken og det belgiske styret slett ikke var det samme, og kongoleserne ser jo i hundre forhold hva kristendommen gjør for deres vel

Veien fra tam-tam-rytmene til den gregorianske kirkesang er ikke så lang.

Vaggvisa

Sov i mitt hjärta, här —
barn, du som icke är!
Aldrig skall du säga «mor!»,
aldrig växa och bli stor.
Sorgebarn du kära,
du är tung att bära!

Barn som jag tänker på,
namn kan du aldrig få!
Aldrig får du i Guds hus
ta emot ett nytänt ljus —
Kan jag likväl bära
barnet till Guds ära?

Lev, barn, och bli stor!
Gud har bett mig bli din mor!
Och Maria, full av nåd,
bistår mig med goda råd!
Smärtors Moder, kära —
Hjälp mig barnet bära!

Den liturgiske dag

*La journée monastique. Chefs d'oeuvre grégoriens.
Choeur des moines de l'abbaye d' En Calcat. (S. M. 30
A-116) (Tilsendt fra St. Olav Bokhandel, Oslo.)*

Det gregorianske repertoaret blir etterhvert godt «dekket» av de forskjellige grammofonfirmaer. Vi har nå anledning til å høre munkekor fra de største benediktinerabbedier i Europa, fra Beuron og Einsiedeln, fra Solesmes og Ligugé. Og abbediet En Calcat i Syd-Frankrike står sannelig ikke tilbake i denne iver for å spre kunnskapen om og kjærlighet til Kirkens æverdige sang. Noen husker kanskje ennå de gamle 78 om-dreiningers plater med opptak fra julegudstjenesten med deres eiendommelige og betagende vekselsang mellom munkene og guttekolet fra abbediets skole: de tindrende klare sølvstemmer alternerende med benediktinernes kraftige og løftede sang. I denne innspilling som i de forrige finner man igjen med glede det mandige preg som utmerker kolet i En Calcat.

Denne gang foreslår Studio S.M. oss et interessant og originalt eksperiment, nemlig å følge en hel liturgisk dag — fra nattebønnen matutin frem til kompletorium over dagens andre tidebønner og høymessen.

Den som går til liturgien via *bøkene*, som følger en «lest» messe, som *leser* sine tidebønner får ofte et nokså fattig inntrykk av den liturgiske bønns mangeartede verden. For den som bare *leser*, er en antifon, en salmeresitasjon, en lesning, en hymne, et responsorium, et alleluiavers, et offertoriumvers osv., stykker av omtrent sammen alen, mens de i virkeligheten representerer høyst forskjellige genrer både i innhold og i fremførelse. Man kjenner ikke en opera når man bare har lest librettoen. Man kjenner heller ikke liturgien når man bare har lest dens tekster. Den liturgiske dag trer *levende* frem av denne platen fra En Calcat.

Utvalget av sangstykkene er blitt foretatt med stor skjønnhet. Fremførelsen er av høy kvalitet, uten dog — og dette er ment som et pluss — å være skremmende fullkomment.

Men først og fremst, den byr ikke bare på en estetisk nydelse, den er lærerik for alle dem som ønsker å trenge dypere inn i den liturgiske sangs sprogform.

Tb. Patfoort.

og utvikling. Erkebiskopen av Leopoldville er hvit, men hans hjelpebiskop er kongoleser, og der er mange innfødte prester.

— Gudstjenestelivet?

— Hva jeg selv så, slo meg som levende. Det er merkelig å høre hvor ivrig og lett de innfødte går inn i den gregorianske sangen, for eksempel. Det er ikke i Oslo at en stadig hører folk plystre gregorianske kirke-melodier på trikken! Hvite og sorte omgås uten friksjoner i de samme sognekirker, men håpløse sosiale forhold er selvfølgelig, særlig i storbyene, et alvorlig press på den del av befolkningen som vil leve et kristent familieliv. Jeg hadde blant annet kontakt med belgiske dominikanere som under vanskelige slum-forhold tok seg stort av ungdommen og hjalp den til fritidskultur og utdannings-muligheter.

FREDENS SOLDATER

— FN-styrkene var akseptert? Nylig ble jo en norsk offiser fanget og mishandlet av sorte soldat-bander?

— Det er unntagelser, og langt ute i provinsen. FN-styrkene var populære i Leopoldville — de skaper blant

annet beskjefligelse i en by med opptil 40 % arbeidsløse. De innfødte var kontakthvile, men det forutsatte selvfølgelig at en selv kunne gjøre seg forståelig på fransk — som regel det eneste ikke-afrikanske sprog de kjenner. Ellers er jo FN-troppene selv et fantastisk sammensurium av soldater fra alle verdens kanter. Samarbeidet var imidlertid jevnt over godt, og jeg tror de fleste selv hadde inntrykk av at deres nærvær hadde en hensikt og kom landet til gode.

— Så det er ikke desillusjonert en reiser fra det Kongo FN har tatt ansvaret for?

— Noen gjør vel kanskje det. Feilgrep er begått — men noen av dem har en så åpenbart trukket lærdom av. Brådne kar vil der nødvendigvis finnes i en så broget sammensatt styrke «leiesoldater». Politiske hensyn kan noen ganger fortone seg skuffende. Men jeg synes en må evne å se de store linjer i dette foretaket, og den riktige, nødvendige tanken bak det: FN-styrkenes aksjon har omsider pasifisert landet — resultatene er mildt sagt håndgripelige: Fred, stabilitet, en usikker, men faktisk sjanse til å bygge opp en god fremtid. Var det egentlig realistisk å vente noe mer?

ØKUMENISK KONTAKT

Forholdet mellom den katolske kirke og de andre kristne kirkesamfunn er i ferd med å gå inn i en helt ny fase. Dette skyldes først og fremst Romas radikale nyvurdering av sitt syn på økumenismen. I 1960 opprettet pave Johannes XXIII sitt Sekretariat for Kristen Enhet, med kardinal Bea i spissen. Enda viktigere har allikevel konsilets rolle vært. Ikke bare det faktum at observatører fra alle de store kirkesamfunn var til stede

og fulgte forhandlingenes gang, men kanskje enda mer hva de fikk se der: En kirke i full gang med selvran sakelse og selvfornyelse. — Sommeren har bragt flere større økumeniske begivenheter, der også den katolske kirke har spilt en rolle: Den lutherske verdenskongress i Helsinki, som vi kommer tilbake til i neste nummer. Og enda viktigere: «Faith and Order»s kongress i Montreal i juli.

Samarbeid med Kirkenes Verdensråd

«Faith and Order» er en underavdeling av Kirkenes Verdensråd, så å si dette rådets «hjerne»: Det er den som skal forsøke å fremme den dogmatiske og konstitusjonelle enhet mellom de to hundre kirkesamfunn som KV består av. Fem hundre delegater diskuterte i fjorten dager de fem temaer som kommisjonen skulle uttale seg om. Men foruten dem var den katolske kirke — som jo står utenfor Kirkenes Verdensråd — temmelig massivt til stede. Fem offisielle observatører var oppnevnt av Sekretariatet for Kristen Enhet, og disse observatørene kunne på oppfordring gjøre rede for det katolske syn i underkomisjonenes diskusjoner. Der til var 15 katolske teologer innbudt som gjester. På en pressekonferanse opptrådte en katolsk og en protestantisk teolog side om side, likesom spørsmålet Skrift og Tradisjon på et offentlig møte ble belyst fra katolsk og luthersk hold samtidig. Den lokale katolske kirke kom også sterkt inn i bildet: Erkebiskopen, kardinal Léger, ga en middag for konferansens ledere, men nøyde seg ikke med det: Han var også en av hovedtalerne ved en felleskirkelig festaften. I sin tale stakk han ikke under stol noen av de katolske ankepunkter mot den kirkelige splittelse, men samtidig kunne han av fullt hjerte under-

streke vår fundamentale enhet i dåpen. Han slo til lyd for at man søkte å overvinne betenkelighetene, fordommene og uvitenheten. «Vi vil be Gud om å knuse våre stenhjarter og gi oss hjerter som kan angre,» sa kardinalen.

Kanskje mest bemerkelsesverdig var den franske re²formerte professor *Mehls* åpningstale, der han hilste den katolske kirkes inntreden i den økumeniske dialog og den utvikling det betydde:

«Vår første plikt må her være, uten noe forbehold å erklære at vi ser med inderlig glede på denne utviklingen, at vår streben etter enheten og hele det økumeniske arbeid i denne utviklingen finner en oppmuntring, og at vi hilser den som et av de verdifulleste tegn vår generasjon har fått motta. Hvordan kan vi her annet enn i takknemlighet minne om pave Johannes XXIII's verk, så rikt på fremtidsmuligheter? Det ligger oss på hjerte å si her, i nærvær av våre brødre observatørene fra den romersk-katolske kirke, at medlemskirkene i Kirkenes Verdensråd ikke betrakter det Annet Vatikankonsil som en begivenhet som er dem fremmed, men som en begivenhet som angår dem alle, fordi den i sannhet gjelder den universelle kirkes indre historie.»

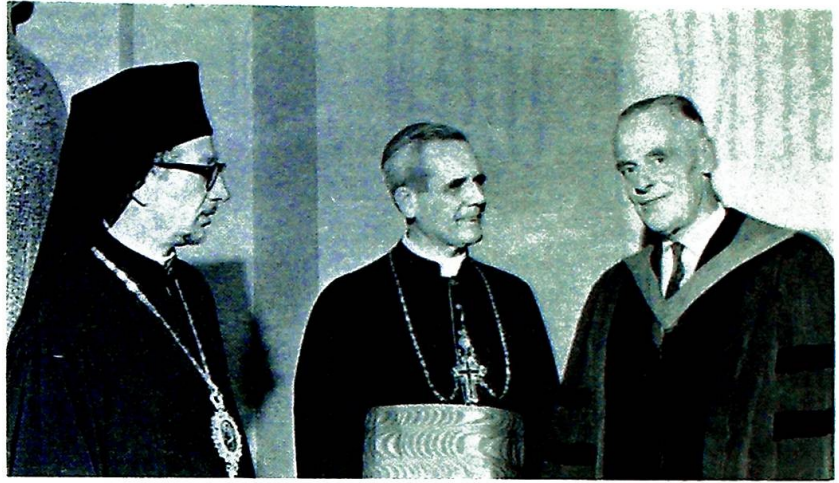

Biskop Charrière av Lausanne, Genève og Fribourg representerte Roma ved patriark Aleksijs jubileum i Moskva.

De fem rapportene som ble vedtatt gjaldt alle emner som angikk den katolske kirke i aller høyeste grad, og til dels på en forbausende måte svarer til dem som står på konsilets program. Emnene var: Kristus og Kirken; Skrift og Tradisjon; embedet; gudstjenesten; enheten. Ifølge katolske journalisters reportasje lyktes det på en rekke punkter å formulere tekster av stor økumenisk rekkevidde — tekster som også vil ha interesse for konsilets diskusjoner. Særlig ser det ut til at det protestantiske og det katolske syn på forholdet mellom Skrift og Tradisjon nærmer seg hverandre. Her er det ikke plass til å gå inn på alle de teologiske spørsmålene som ble reist. Vi får bare nevne at en av de katolske observatørene, pater Gregory Baum, i sin pressekonferanse hevdet som sitt syn, at noen *dogmatisk* hindring for en katolsk deltagelse i Kirkenes Verdensråd nå ikke forelå, bare en pastoral: Ennå kan en slik deltagelse skape en forvirring og uro blant de alminnelige troende, som kan lede til indifferensisme. Enn videre kunne en slik deltagelse støte bort fra Kirkenes Verdensråd noen av de mest antikatolske kirkesamfunn, som da ville se bekreftet den frykt som allerede nå behersker dem: At all økumenisme i virkeligheten vil føre til en katolsk infiltrasjon. Ett kirkesamfunn er allerede trådt ut av Verdensrådet under henvisning til den økende katolske såvel som kommunistiske innflytelse i rådet!

Kardinal Léger talte ved den økumeniske kongressen i Montreal. Her sees han flankert av generalsekretæren i Kirkenes Verdensråd, dr. Visser 't Hooft, og den ortodokse metropolit i Canada, Athenagoras.

For første gang: Romersk delegasjon i Moskva

I Moskva fant det samtidig sted en begivenhet av en annen art, som også er symptomatisk for utviklingen. Mens den greske kirke stadig viser liten interesse for noen nærmere kontakt med Roma, og det fremdeles kan virke tvilsomt om man derfra kommer til å sende observatører til annen sesjon av konsilet, er kontakten mellom Moskva-patriarkatet og Roma siden oktober ifjor blitt holdt vedlike, kanskje kan man tilogmed si utdypet. Både ved bisettelsen av pave Johannes og til kroningen av pave Paul VI var patriarkatet representert — noe som aldri tidligere har skjedd i den russiske kirkes historie. Og på samme måte var det nå første gang i historien at Roma lot seg representere, etter en offisiell innbydelse, ved en kirkelig begivenhet i Moskva: Patriark Aleksijs gulljubileum som biskop ble feiret i juli, med stor pomp og prakt, og de to katolske utsendinger, biskop Charrière av Fribourg og den russisk-talende pater Dumont O.P.

(gjennom en liten menneskealder leder for det økumeniske institutt «Istina» i Paris) ble hjertelig hyldet. Både biskop Charrière og patriarken hevdet i sine taler at man nå sto overfor begynnelsen på et helt nytt forhold mellom de to kirker; biskop Charrière ga uttrykk for et håp om fullkommen enhet, og patriarken svarte at det iallfall dreide seg om «en ny og irreversibel etappe».

Ved sin hjemkomst uttalte pater Dumont at de tidligere angrepene på pavestolen i den offisielle propaganda hadde forfeilet sin virkning blant de russiske troende, og at pave Johannes' virke hadde funnet sterk gjenklang i vide kretser. Den store sympati som de katolske utsendingene ble møtt med over alt, gjorde et stort inntrykk. «Å ha oppdaget brødre som man trodde så langt borte, og som er så nær, er en glede som intet annet kommer opp mot,» erklærte pater Dumont.

Den spanske kirke: På vei mot en omstilling

Også i Spania er interessen for en forbedring av forholdet til ikke-katolikkene voksende. «St. Olav» har allerede tidligere i år gjort rede for den nye status for protestanter som forberedes av regjeringen. Tretten protestantiske kirker er blitt gjenåpnet i den siste tid. Det er heller ikke tvil om at de spanske biskoper vendte hjem fra konsilet med et nytt syn på disse problemene. I april ble den første økumeniske studieuke på landsplanet holdt i Salamanca, med forelesninger av en kjent fransk økumen, pater Michalon, og den spanske professor Vaqueiro, leder for «den økumeniske krets Johannes XXIII» som står i forbindelse med universitetet i Salamanca. Denne studieuken ble fulgt med levende interesse og vil uten tvil bety en veldig spore til utvidet og fordypet mellomkirkelig kontakt ikke bare i Spania, men også i Syd-Amerika.

Kort tid i forveien hadde prioren for det reformerte klosteret i Frankrike, Taizé, vært på foredragsturné i landet — invitert av de spanske biskoper, som allerede hadde innbudt ham til å forelese for dem under konsilet. Broder Roger Schutz fant også de rette ord for sitt spanske publikum. Mens de misjonerende anglosaksiske sektene altfor ofte forkaster hele Spanias rike religiøse arv som ren hedenskap, uttalte broder Schutz:

«Jeg tror at Spanias katolikker har et særlig ansvar og et veldig kall når det gjelder vår søken etter enhet. Forleden sa jeg til en ærverdig spansk biskop: «Så synd at Pyreneene står mellom oss!» Han svarte: «Gud har skapt Pyreneene.» Og jeg forsto hvordan patriarkens visdom og en yngre generasjons begeistring utfyller hverandre. For så er det: På grunn av Pyreneene har dere inderliggjort de store kristne verdier. Ingenting slår meg mer enn de spanske katolikkens evne til åndelig tilbaketrukkethet og meditasjon...

Pyreneene har gjort dette indre liv mulig. Denne Guds gave til de spanske katolikker kommer til å stråle som Kristi lys, for at kallet til den synlige enhet ikke skal være en ren følelsesmessig appell, men et liv rotfestet i Kristi evangelium, gjennom samfunnet med alle hans hellige vidner. Som dere bekjenner i Credo: «Jeg tror på de helliges samfunn», må dere også søke et samfunn med alle, for ikke å beholde så store skatter for dere selv alene. De spanske katolikkens økumeniske kall kan ikke betviles; vi venter av dere mer enn dere kan ane.»

BLIKK på TIDEN

BREV TIL STATSMINISTEREN

■ I et brev som i kronikks form («Dagbladet» 3. august) er rettet til selveste Statsministeren, skriver forfatteren Gunnar Bull Gundersen av seg et lass ergrelse over kultursituasjonen i Norge. Han har festet seg ved en av klisjeene i statsministerens taler: den «økonomiske, sosiale og kulturelle framgang» under den siste menneskealder, og setter et stort og sint spørsmålstegn ved påstandens siste ledd:

«Vet ikke statsministeren at folk og unger kan være like kulturfiendtlige etter å ha fullført sin utdannelse og sine skoler, som før de begynte? Og at de fleste er det? Tror han at en horde med hvite vitenskapsfrakker på, og leksikaviten, er ensbetydende med «kulturell framgang»? Riktignok er mange av våre største spesialister, såvel innen vitenskap som meget annet, også store kulturpersonligheter, men det er alene fordi de er store personligheter, og det er ikke noe å gjøre ved.

Vet ikke statsministeren at «kampen for tilværelsen» er byttet ut med «kampen for levestandarden» — og at den annen kamp er minst like kulturutslettende som den første? Og vet han ikke at da begrepet fritidsproblemer gikk inn i folkeopplysningen, så falt kulturen ut i mørket? Tror han at fordi vi alle i dag kan lese og skrive, så er den «kulturelle framgang» en selvfølge? Og tror han virkelig at alle kan lese? — Hvis en meningmann av i dag ufrivillig skulle bli stående overfor en dikters ord, så ville han snu seg vekk i vemmelse og strekke sin hånd ut etter nærmeste ukeblad. Men det er riktig at her leses mer enn noensinne — ukeblader».

Bull Gundersen synes at en så hederlig politiker som Statsministeren må mene noe med ordene «kulturell framgang», tilross for at «våre bokhandlere mer og mer går over til å stille ut papirservietter og nyttige gjenstander, for det nytter ikke med bøker». Han synes nettopp arbeiderbevegelsen ettertrykkelig har sviktet kulturalarbeidet, og at ikke noe er mer farlig søvndyssende enn den oppfatning at økonomisk og sosialt fremskritt uten videre trekker kulturelt fremskritt med seg, «og det burde en statsminister vite».

«Men hvis han da også vet dette, hvorfor er han da stadig like urokkelig i sin påstand om vår «økonomiske, sosiale og kulturelle framgang»? Hvorfor ikke heller si at nå har vi fått oppleve den økonomiske og sosiale, men at det ennå er gjort så altfor lite for den kulturelle? Slik kunne han i hvert fall ha skjerpet vår bevissthet, i stedet for til stadighet å nynne den ned i selvsikkerhetens dypeste bevisstløshet med sin monotone sovmelodi. (...)

Fritt og frekt sitert er det sagt noe om at et menneske må ha to roser og ett brød for å kunne leve, — får det to brød og én rose, så dør dets sjel. Men vår «kulturelle framgangspolitik» gir oss tre brød.»

Den vrede forfatter fikk skarpt svar fra Fridtjov D. Lødrup («Dagbladet» 9. august), som blankt avviser det dystre bildet av vår kultursituasjon, og blant annet fastslår at «med kulturell framgang forstår vi ikke bare framgang i interessen for de skjønne kunster, men en framgang i dannelse, høvisk oppførsel, og en foredling av følelselivet». Ellers skyter han skarpt, både med folkeboksamlinger, vandrestillinger, riksteater og kulturbudsjetter, foruten å gi en rundelig generalabsolusjon til den utsatte Statsminister:

«Se Dem om, Bull Gundersen, og De vil finne at vi ikke bare har hatt kulturell framgang under vår arbeiderpartiregjering, men at vi har en fin arbeiderkultur, hvis adelsmerke er solidaritet og medkjensle. Kanskje vil nettopp vår realistiske arbeiderkultur være det beste våpen å ty til i kampen mot den vestlige verdens pop-kultur, skapt og stimulert som den er av borgerlige privatselskapers økonomiske spekulanter.»

Som mang en norsk avis-debatt skeier også denne ut fra florett-fekting til holmgang med slegger; således i et innlegg (8. august) der Ulf Gleditsch, etter å ha etterlyst blant annet sjeldannelsen og viddet i norsk kulturliv, innleder en uflidd periode med ordene: «Et ytterligere bevis på at statsministeren og hans undergittede ikke har den fjernelse anelse om hva kultur er...»

Akkurat det «bevist» ga vi avkall på. Mon ikke Einar Gerhardsen med god samvittighet gjorde det samme?

KLIPPESTERK DAME

■ Den nye filmsensoren, fru Karen Bøe Skaug, fikk ikke nettopp noen *flying start* som overvåker av hva vi bør se og ikke se på kinolerretet. I forbindelse med sin avgjørelse over filmen «Spørsmål 7» — en usminket og redelig skildring av en 15-åringsskjebne under Ulbricht-diktaturet i Øst-Tyskland, som fru Skaug ville «spare» norske ungdommer for — fikk hun en helt massiv folkemening imot seg, i trolig den skarpeste opinionsreaksjon vår statlige filmsensur har vært utsatt for opphødet i de 50 årene den har eksistert. Det tok hun med så stor og upåvirkelig påståelighet, at en mer treffsikker enn egentlig galant pressemann sammenlignet henne med eventyrets kjerringa mot strømmen — hun som fortsatte å klippe-klippe selv etter at hun hadde gått grundig i vannet.

Noen alminnelige innvending mot prinsippet ved filmsensuren medførte jo denne sak ikke — trolig står det uforandret et solid folkeflertall bak ønsket om en kontrollinstans, som kan både stoppe og klippe mindreverdige film, når bare begrunnelsen er holdbar. Bildebladet «Aktuell»s kvikke reporter Bjørn Bjørnsen har mer enn én gang gjort det klart at han personlig ikke hører til det folkeflertallet, og nylig (10. august) gikk han inn i løvinnens hule for å intervju den strenge dame. Enige ble de jo ikke. Til gjengjeld viser filmsensoren seg her fra sin sterkeste side, hvilket kommer vel med, etter den åpenbare feilvurderingen tidligere i år:

«— Jeg tror det må være hevet over tvil at film i hvert fall kan danne mønster når det gjelder kriminelle handlinger for bestemte grupper. Selvfølgelig er det forskjell på mennesker, og kanskje er det så at de fleste tåler det meste. Men det kan umulig være heldig at noen stadig skaffer seg en slags erstatningsopphisselse.

— De som vil se pornografi, vil skaffe seg den likevel, om de så skal tegne den selv.

— Vi behøver ikke gjøre det så lett for dem. Vi behøver ikke oppmuntre til de snuskete tendensene. Det er fremdeles noe som heter skamløshet. (...)

— Vår oppgave er å håndheve loven som den en gang er gitt. Vi er dessuten slett ikke så klippegal som De tror. Av de tre hundre filmene vi har sett i år, er det ytterst få som er kuttet på dette grunnlag. Et sted må streken gå, og vi har satt den ved seksuelt opphissende bevegelser som grenser til det perverse.

Statens filmkontroll ble i sin tid opprettet for å få enhetlig bedømmelse av film. Vår vesentlige oppgave løser vi i og med at vi sitter her. Det bevirker at importørene ikke tar inn filmer som de vet vi ikke vil godkjenne. Men det har også den konsekvensen at når en film først er godkjent av oss, skal det mye

til før den blir nektet fremvisning. Jeg kan forsikre Dem om at vi ikke går glipp av de verdifulle filmene på grunn av filmkontrollen. Hva vi unngår, er de snuskete spekulasjonsfilmene.

— De ser ut til å lide av den overbevisning at bare vi fikk fri adgang til pornografi, ville vi stupe ut i et moralsk forfall. Så vidt jeg vet, har den pornografiske presse i Norge et meget beskjedent opplag, kanskje nettopp fordi den er tillatt.

— Jeg ser på filmsensur som en samfunns-hygienisk oppgave. Og en nødvendig oppgave.»

BEKYMRINGER

■ «Altfor stor framgang?» spør det kristelige dagbladet «Vårt Land» (8. august) på lederplass, og sannelig vår hatt er det ikke de kristne enhetsbestrebelsene i vår tid bladet sikter til, med sin fryktsomt bekymrede overskrift. Tragedien og forargelsen ved de kristnes splittelse tar visst ikke akkurat nattesøvnen fra redaktør Ingar Hagen og hans meningsfeller, det meste han her strekker seg til, er den mildt sagt tempererte uttalelse at «ingen tenkende, ansvarlig kristen vil kunne anse sangen om enhet i og for seg som unaturlig eller farlig», hvilket vel må sies å være noe i underkant.

Det går nemlig for fort nå om dagen, for isolasjonistene i norsk protestantisme. Eftersom norsk haugiansk legmannstradisjon så åpenbart er et historisk og sosialt betinget lokalprodukt i verdens-kristendommen, får det visst heller være med alle disse nye idéer om at en åpent og avslappet skal tre i kontakt, samtale og selvransakelse med andre kristne, som hylder tildels meget forskjellige oppfatninger av hva som er kristendom og hvordan Bibelen rettelig skal forstås. «Den økumeniske bussen», skriver redaktøren med et ikke nettopp vakkert bilde, «har kjørt med 100 km. i timen de senere år,» og truer med å gå utfor stupet. Nå må der i hvert fall bremses.

Enhver som er litt inne i forholdene vet, at hva Norge angår er der i hvert fall fint lite å bremse på overhodet — økumenisk sett hører vi til de mer underutviklede land i et Eurppa, der store fremskritt i mellom-kirkelig kontakt og forståelse lenge har funnet sted. Med de to katolske kirkesamfunn — det romersk-katolske og det gresk-ortodokse — som til sammen omfatter over 70% av verdens kristne, har norske kristne allerede minimal kontakt. Det vitner allerede om sviktende perspektiv-sans. Hvis legmannskristendommen her hjemme nå dessuten skal til å isolere seg fra enhetsbestrebelsene i den gjenværende 28% protestantiske kristenhet, i selvtillstrekkelig visshet om ganske alene å ha fornøden kristen innsikt, må en alvorlig spørre seg om den forstår sin tids kirkeliv. Spørsmålet tåler faktisk også en utvidelse: Ville ikke kjernen i en så påfallende selvtillstrekkelighet egentlig være noe så uevangelisk som — angst?

Trist og forstemmende er det i hvert fall. Så meget mer som det ikke krever særskilt skarpsyn å få øye på hva norsk legmannskristendom, også av strengeste observans, kunne bringe som verdifulle bidrag til det kristne enhetsarbeide, av trosalvor, av innsatsvilje, av offersinn, av praktisk evne og tiltak. I en tid som vår, hører de egenskapene, og de frukter de kan bære, hjemme i den videst mulige kristne sammenheng, i det *enhetens* vitnesbyrd om troen overfor en vantroens verden, som Evangeliet nevner så inntrengende og så forpliktende.

DAGEN DERPÅ

■ Den snuskete Ward-saken har omsider forlatt avisenes førstesider. Som skole-eksempel på hva en verdi-blind jakt etter sensasjoner gir for slags presse og opinion, var den mer enn interessant. I England melder der seg nå tydeligvis en ettertenksom og skamfull følelse av hodepine — en umiskjennelig

(Forts. neste side)

KATOLSK ORIENTERING

Den 11. september begynner Dominikanerne i Oslo sin årlige

INNFØRING I KATOLSK TROSLÆRE

gjennom ukentlige forelesninger, strekkende seg over et arbeidsår (september—juni — feriene unntatt) ialt 34 timer. Kurset er vederlagsfritt, åpent for alle *ikke-katolikker* som ønsker en grundig og saklig informasjon om katolsk lære og trosliv, og innebærer ikke noen form for forpliktelser.

Hver enkelt forelesning vil bli gitt 2 ganger: *Onsdag kl. 18 og fredag kl. 20*, forat flest mulig skal kunne følge kurset regelmessig.

Undervisningen meddeles av dominikanerpatrene og omfatter:

DET RELIGIØSE MENNESKE — OM TRO OG VANTRO.

Pater H. Rieber-Mohn.

KIRKEN OG DENS LIV.

Pater Erik Gunnes.

LÆREN OM KRISTUS. TREENIGHETEN. MARIA.

Pater Thomas Patfoort.

NÅDELÆREN. TRO, HÅP OG KJÆRLIGHET. DÅP OG FERMING.

Pater Finn Thorn.

NATTVERDEN OG MESSEN. LITURGIEN. HELGNENE. BØNNENS LIV.

Pater Thomas Patfoort.

KRISTENDOM OG MORAL. SYDENS VESEN. ÆREFRYKT FOR GUD. ÆREFRYKT FOR LIVET. DEN KRISTNE SEKSUALMORAL. DE ØVRIGE GUDS BUD.

Pater Albert Raulin.

BOT, AVLAT, SYKESALVING. PRESTEVIELSEN OG KLOSTERLIVET. EKTESKAPET. DET NESTE LIV.

Pater Finn Thorn.

Første forelesning finner sted *onsdag 11. september kl. 18* (og gjentas *fredag 13. september kl. 20*) i St. Dominikus Kloster, Neuberggaten 15, Oslo, telefon 55 07 71. Det er tilstrekkelig å melde seg til kurset ved første fremmøte.

erfaring av dagen derpå. Blant annet synes det å føre til grunnleggelsen av en ny og programforpliktet *renslig* London-avis. En spør: Hvordan kunne det skje, at det britiske publikum, uker til ende og spalte-meter på spalte-meter ble tvunget til ikke bare å beskjeftige seg i detalj med prostitusjonens selebriteter som om de var det viktigste i verden, men til hjelpeløst å registrere at geskjeftens utøvere og profitører ble hevet til både berømmelse og kjempe-inntekter *takket være pressen*. De «lyssky» personene var så lite lyssky at de, samtidig med rettssakene, kunne ta inn formuer på portrettutstillinger, artikkel-serier og filmrettigheter som de britiske avisene sloss om å gi reklame eller kjøpe. Uverdigheten og det kvalmende ved dette spetakkelet, som vellet inn over den britiske hverdagen og fortrenget alt annet fra den daglige oppmerksomhet, klarla at dette var noe som vel ytterst få hadde ønsket, men som «bare hendte». Som sådant, retter det et avslørende og ubehagelig skarpt lys mot dagspressens utvikling i Vest-Europa, under den frie og harde konkurransens farlige og ubønnhørlige lov. Det har vakt selvransakende refleksjoner i England — og her hjemme. Forretningsbladet «Farmand», som ikke alltid utfolder smak og dømmekraft i sitt iherdige strev for å virke uprovisielt, anlegger riktig nok en ukledelig og anstrengt kynisme, når det (10. august) fastslår at «det er kanskje bare i det hykleri-redne England, samt det i disse forbindelser rørende uskyldige Norge, at alt dette vekker slik indignasjon». Det synes vi ikke bare er en dum kommentar, men en ganske formidabel siktelse mot renslighetssansen i de ikke få befolkninger som faller utenfor den tydeligvis utsøkte prøvelse å være britiske eller norske. Bortsett fra at det jo altså reduserer oss mennesker til det triste valget mellom åpenlyst eller skjult griseri.

Med adskillig mer kultur og humanitet skriver ukeavisen «Frisprog» (nr. 14) om den menneskeforakt og mangel på ansvar for andre alt dette forutsetter hos somme av presseyrkets mektigste utøvere:

«Profumuskandalen og rettssaken mot halliken Stephen Ward har fått enorm publisitet. De prostituerte kvinnene har ingenting imot å være førstesidestoff i all verdens aviser. Hele kompaniet har sin store glede av å posere for fotografene. Avisene korser seg på lederplass, men øser ut penger for å bringe den ferskeste og mest oppsiktsvekkende reportasje.

Publikum vil jo ha det.

Hvem har undersøkt om publikum vil det? Mon det ikke er pressen selv som skaper behovet for detaljer i snuskete rettsaker.

Og straks avisene har gjort en sak til godt stoff, kommer ukepressen med tilbud om svimlende honorarer for de prostituerte «heltinners» memoarer, og filmprodusentene med kontraktfor-slag med eventyrlige tall.

De som gjør business på slike saker, vet nok at de får sine penger igjen med gode renter. Men hvem betaler?

Det gjør unge piker og gutter som ser film og som kjøper ukeblad. Og hva får de igjen for sine penger. Forvissningen om at den letteste måte å bli rik og berømt på går gjennom prostitusjon. I første omgang får man leiligheter, pels og biler, week-end-turer til Paris, og ferier i USA. Og så kommer berømmelsen. Ved et trylleslag er man forvandlet til filmstjerne, forfatter eller maler og haler inn honorarer som ingen alvorlig arbeidende kunstner noensinne vil oppnå.

Om vi kan gjøre noe med det? Ikke annet enn å si tydelig fra at slike filmer vil vi ikke se og slike artikler vil vi ikke lese. Spekulantene må skjønne at de spekulerer feil.»

Forhåpentlig gjør de det!

Frater Candidus.

JOHANNES XXIII's FREDSPRIS

Som kjent mottok pave Johannes XXIII kort før han døde Balzans nystiftede fredspris. Paven erklærte ved overrek-kelsen at han ville benytte beløpet som grunnlag for en ny fredspris. Statuttene for denne prisen er nå gjort kjent. Prisen skal deles ut hvert tredje år. Kardinalsekretæren skal sammen med fire komitémedlemmer utpekt av paven stå for utdelingen. Dens navn blir «Johannes XXIII's internasjonale fredspris».

NORDISK KATOLSK HØYSKOLEUKE 1963

Wilhad Hertman:
Hvem kaller oss?

Hubert
Messerschmidt:
Et nytt verdens-
billede, et nytt
ståsted.

Birgit
Bungerfeldt:
Menneskemasser,
men ingen
massemennesker.

Elsebeth Kieler:
Gud er virkelighet,
vi er abstrak-
sjonen.

Disse fire menneskene, og noen til, tok i sommer 70 katolikker fra hele Skandinavia i skole. Det ærverdige gamle Ledreborg slott dannet rammen om formiddagens undervisning, mens skolens «hjem» var et ungdomsherberge ved sjøen i klas-siske Sjællandske omgivelser.

I seks dager fikk elevene en grundig innføring i enkelte bibelavsnitt, og en serie aktuelle foredrag ga svar på legfolkets viktigste problemer: Hvordan skal troen *leves* i hverda-

gen? Hva er mitt kall, og hvordan skal jeg realisere det? Hvordan skal vi leve forat fremtidens verden ikke skal løpe fra oss, men formes og fullbyrdes gjennom oss?

Pastor Hubert Messerschmidt ga til slutt en oppsummering av ukens hovedtema, hvor han blant annet sa: — Det er Gud, alle tings skaper, som har villet og skapt den situasjon vi lever i, nemlig nødvendigheten av å etablere en verdensomfattende hus-holdning som sikrer alle mennesker

uansett rase, religion og utvikling, like rett til å være ytende og nytende medlemmer av den menneskelige familie: Tidens røst er Guds røst.

Skolen var ingen «ferie», men den levende interessen og arbeidsfelleskapet på skolen viste tydelig hvilken nytte den har. Etter to sesonger er det klart at en Nordisk Katolsk høyskoleuke burde gjentas hvert år, så-sant de som bærer ansvaret kan makte det.

Vi er ofte blitt bedt om å bringe mer filmstoff, og har bestemt oss for å prøve på å etterkomme dette ønsket. Fra og med dette nummer bringer vi korte omtaler av såvidt mulig alle filmer som en viss kvalitet gjør det rimelig å stanse ved. Som før bringer vi dessuten enkelte mer utførlige anmeldelser.

Dessverre er det teknisk umulig å sørge for omtale av en film straks den er satt opp i Norge; vi må gå ut fra hovedstadsrepertoaret. Det kommer nok også til å hende at en film er utspilt i Oslo før «St. Olav» rekker frem med sin kommentar; det er dessverre ikke alltid de beste filmene som har det lengste liv. Vi regner imidlertid med at en film etter sin Oslo-premiere fremdeles vises i år og dag utover landet, og kanskje vil de av våre lesere som er hyppige kinogjengere, ha fordel av å klippe ut og gjemme filmspalten en tid fremover?

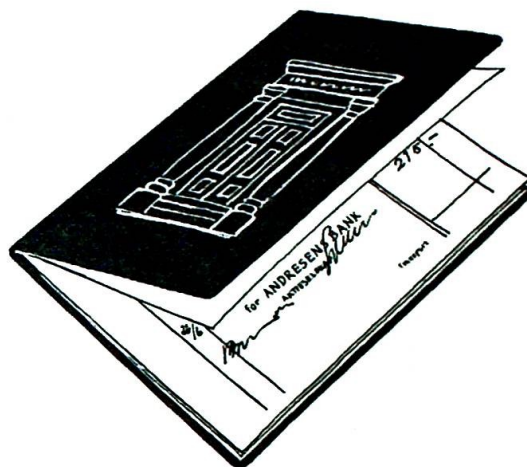
THIS SPORTING LIFE

En ny engelsk filmrealisme, med sugetter fra dagliglivet i fabrikkforstedene, fra arbeiderungdommens lengsler og skuffelser, har i de siste tre—fire årene manifestert seg i en rekke filmer av til dels meget god kvalitet. (*Lørdag kveld og søndag morgen* — *En smak av honning* — *En slags kjærlighet* — *Ensom seier*.) Produkter av «de sinte unge menns» generasjon, er de allikevel jevnt over atskillig mindre nevrotiske enn prototypen «Se deg om i vrede», og det er helst en vinning: Hva de mister i heftighet, vinner de gjerne i dybde. Dermed er det ikke sagt at *This sporting life* lider under noen mangel på voldsomhet; det er historien om en ømskinnet slugg som bokstavelig talt slår seg frem til rugby-stjerne. Men mer enn en skildring av stjernesporsporten farer er det en variasjon av det gamle tema *each man kills the thing he loves*: Han dreper kjærligheten i en total mangel på begripelse av hva han holder mellom sine kjempender; hun er like skyldig gjennom sin selvsentrede frykt for å gi, for skuffelsen ved kanskje å måtte miste sin kjærlighet igjen. — Richard Harris fikk Cannes-pris i år for beste mannlige rolle, og er den verd. Regien er saklig og viril, men filmen er for lang, det var ingen grunn til å gå syndelig ut over de reglementerte seks kvarter.

DAGER MED VIN OG ROSER

er heller ingen helt vellykket film, men interesserer ved sin hårdhendte, om enn forståelsesfulle behandling av alkoholikerens triste skjebne. Den tiltalende amerikanske skuespilleren Jack Lemmon spiller en reklamemann som i sitt ekteskap med datteren av en norsk innvandrer (*Lee Remick*), sørger for at de begge går utfor skråplanet og ender i grøften. Forfallet er drastisk skildret, og litt vel forkortet, men røber innsikt i denne sykdommens ødeleggende menneskelige og sosiale følger. Filmen gir et hederlig inntrykk og slår et fornuftig slag for den gode og såre nødvendige innsatsen AA (Anonyme alkoholikere) gjør for å rette opp ødelagte menneskeliv. I denne historien kommer de — som det vel ofte skjer — til kort — filmen ender med et tragisk anslag, den håpløse medfølelse. Charles Bickford spiller overbevisende en norskfødt gartner i Brooklyn, som i taus fortvilelse ser datteren gå i hundene. Filmen fikk den katolske filmprisen på festivalen i San Sebastian i år.

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

velg riktig tobakk

mild og moden
aromatisk og velsmakende
SKANDINAVIAS MEST SOLGTE TOBAKK

TIEDEMANNS GUL

GS-62

UTLANDET

KATOLIKKENE OG RASESTRIDEN

Under den heftige rasestriden i USA i sommer har de katolske myndigheter over alt gitt sin fulle støtte til integrasjonsbestrebelsene. Det gjelder både biskopene i de sterkest berørte sydstatene (der katolikkenes oftest bare utgjør et lite mindretall) og de kirkelige myndigheter annet steds. Således har kardinal Spellman, erkebiskop av New York, i et hyrdebrev som ble lest opp fra alle erkebispedømmets prekestoler, oppfordret de troende til å ta del i den store protestmarsjen til Washington, som er bebudet til den 28. august. På denne måten, sier kardinalen, vil de effektivt kunne bidra til at rettferdigheten skjer fyldest i landet. Også erkebiskopen av Washington krever av katolikkenes at hver enkelt av dem bidrar til å gjennomføre integrasjonen i alle sektorer av det sosiale og økonomiske liv. Byen Washington har som kjent over 50 % farvede.

Kardinal Rugambwa, biskop fra Tanganyika, har likeledes i sommer vært i USA og støttet negrenes krav. I et brev til Foreningen til forsvar av de farvedes rettigheter har han erklært seg solidarisk med dens målsetning.

De britiske biskoper har sluttet seg til en felleskristen oppfordring til den sydafrikanske regjering om å endre sin rasepolitikk.

SOMMERNYTT FRA VATIKANET

Kort etter sin kroning, i begynnelsen av juli, mottok pave Paul VI først president Kennedy og dernest FN's generalsekretær U Thant i audiens. I sin hilsmingstale til U Thant betonet paven den store interesse den katolske kirke alltid har betraktet De Forenede Nasjoner med.

I et telegram til atomkonferansen i Moskva uttrykte paven sin glede over prøvestans-avtalen.

I en viktig tale til pilgrimer til Castel Gandolfo, blant dem 300 delegater fra Italias Katolske Aksjon, erklærte pave Paul seg for en reform av Italias Katolske Aksjon. Han betonet særlig at de geistlige rådgiverne

måtte gi legfolket større muligheter for å betrakte den Katolske Aksjon som sitt eget verk.

I en tale til en gruppe spanske arbeidere 7. august understreket paven Kirkens interesse for arbeidernes sak.

*

I juli døde kardinal Valerio Valeri, 80 år gammel. Kardinal Valeri var kjent som en av kirkens dyktigste diplomater. Han var nuntius i Paris 1936—44 og ble — meget urettferdig — forlangt trukket tilbake av de Gaulle ved Frankrikes befrielse. Han fikk som sin etterfølger Mgr. Roncalli, den senere pave Johannes XXIII. Kardinal Valeri var nå prefekt for Kongregasjonen for de religiøse ordener. Som hans etterfølger i denne stillingen er utnevnt kardinal *Antoniutti*.

*

En av de siste bestemmelser som ble truffet av pave Johannes, var å innkalle til konsilet også de apostoliske prefekter — som jo styrer egne kirke-distrikter, men ikke er bispeviiede. De apostoliske prefekter er ca. 80 i tallet. Deres tilstedeværelse vil bety en ytterligere styrkelse av misjonsfløyen på konsilet.

Annet nytt fra konsilforberedelsene er at generalsekretæren, Mgr. Felici, bebuder en forbedring av presstjenesten for neste sesjon. Informasjonsforholdene under første sesjon møtte meget sterk kritikk både fra presse og konsilmedlemmer.

*

Som sin etterfølger på erkebispesetet i Milano har pave Paul utnevnt den hittidige hjelpebiskop, Giovanni *Colombo*. Den nye erkebiskop er 60 år gammel og var i en årrekke dosent i italiensk sprog og litteratur ved det katolske universitet i Milano. Han har utgitt en rekke bøker, bl. a. en avhandling om «religiøse aspekter ved den moderne litteratur».

GIFT PREST I NEDERLAND

Biskopen av Groningen skal nå med pave Johannes XXIII's tillatelse vie den tidligere presbyterianske pastor Loos til katolsk prest. Pastor Loos er gift og trådte over til den katolske kirke sammen med sin hustru i 1955. Det er første gang en slik tillatelse er gitt i Nederland.

HØYESTERETSADVOKAT

GEORG LOUS

DRAMMENSVERN. 4 - OSLO

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Joseph's Institutt		
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke		
Lunden Kloster	}	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet	}	Bergen
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Bergen
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hammerfest
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hønefoss
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikæls Kirke	}	Lillestrøm
St. Mikæls Prestegård		
St. Theresia kirke	}	Tromsø
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Trondheim
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.	}	Tønsberg
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik		

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 41 79 80

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. verksted — Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags — Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed — Isenkramartikler — Elektrisk og Autogensveisning — Stanseartikler

MOLDE

Molde Vaskeri

Molde

FREDRIKSTAD

Andr. Panne

Kontormaskiner - Kontorutstyr

Storgt. 4 - Fredrikstad
Tlf. 2945

«PAX CHRISTI» OG
ATOMKRIGEN

I egenskap av president for den nederlandske avdeling av den internasjonale katolske fredsbevegelsen «Pax Christi» har kardinal *Alfrink* nedsatt en særkommisjon som skal studere de

spesielle problemer som atomkrigen stiller. Det heter at spørsmålet om atomvæpningen betyr en stadig sterkere belastning på den kristnes samvittighet. Kommisjonen skal bestå av eksperter på teologiens, sosiologiens og folkerettens område.

St. Hallvard-guttene

Ved ØISTEIN VOGT - Tlf. 21 57 62

Vi opptar igjen nye medlemmer til guttekolet. Alder for opptagelse er 9—12 år. Litt notekunnskaper er ønskelig. Det forlanges god oppførelse. Opptagelsen foregår på Ila høgre skole (Fougstads gt 10.) Tirsdag den 27. og fredag den 30. august kl. 18—20.

Skriftlig søknad tas med ved innmeldelsen.

Mariakongregasjonen, Oslo

Onsdag 4. september: Andakt i St. Josephs kapell kl. 19.30. Deretter samvær i foreningslokalet

Pater Raulin kåserer om «Kvinnen i Evangeliet. Kvinnen i dag».

KATOLSK
INFORMASJON

Skriv etter prospekt.
P.boks 3664 - Oslo 1.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.

Åpent hverdager
kl. 10—13, 16—20.
Lørdag kl. 10—12.30.

Gode
Bergens-
firmaer

1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11 482
BERGEN

Våre bekjente Myhre Heiser leveres over hele landet.

JONAS MYHRE
BERGEN

JONAS MYHRE A/S
OSLO

A/S MYHRES MASKININDUSTRI
BERGEN - OSLO

K. & J. SOLHEIM
Kjøtt - Pålegg - Delikatesser
Egen Pøsefabrikk
Solheimsgt. 25
Tlf. 99 016 Bergen

Deres gullsmed
fører
Slektsølv

Theodor Olsens Eff.
JUVELER SMÅSTRANDGT 4
BERGEN

Eches Farvehandel

NYGÅRDSGT. 4

All slags
skadeforsikring

ERLING KRAGE A/S

PRYD- OG BRUKSKUNST

Bergen

Telefon central 14 110

Telegramadresse: «Kjell»

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØEGÅRDEN - BERGEN

DRAMMEN

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pøse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

TYRILYS

1/8 TYRI
FABRIKKER

Drammen

Har også landets eneste bivokspresseri

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tifgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 69 34 90
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« K L A R »
Fåes i banker over hele landet

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

HVA ER UNDERFORSIKRING?

Hvis forsikringssummen er lavere enn verdien av Deres innbo risikerer De å ikke få full erstatning. La ikke dette hende Dem.

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00

OSLO

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

WISBECH

AKTIESELSKAP

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Melitta

KAFFETRAKTER

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen

Tlf. 21 18 32

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90